Ч. 176 (11.144). Львів, середа 10. серпня 1927. Poostowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 151 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Дарунки" канікули.

Львів, 9. серпня 1927.

Над усім нашим життям повисла оездушна атмосфера канікули. Апатична і несимпатична вона, коли слідити на неї зі становища працюючого, бо рівнозначна з безділлям та приспанням усякої ініціятиви і творчої думки. Але мила вона і побажана, а навіть необхідна для людей праці, для всіх тих, що цілий довгий рік не покладали рук, не звільняли від напруги своїх нервів. Такі закони природи, що праця мусить чергуватися з відпочинком.

Одначе суспільне та громадське життя не все визнає ті закони, бо воно все пливе, бо воно все в русі, бо воно випливає з іншого не індивідуального, а збірного організму. А збірні організми мають дещо відмінні та свої специфічні закони. Тому то в громадському житті канікули — можна сказати — нема. В ньому життя все пливе однаковим темпом, дарма, що на збірний організм складаються все індивідуальні організми.

Густо-часто канікула приносить збірним організмам моменти великого напруження, богато незвичайно складних і важних у наслідках несподіванок, а то й катастроф. Доказів на те багато. Вистарчить згадати от хоч би останню велику світову катастрофу війни з 1914 р., що її принесла людству в дарі канікула. Несподіванці тієї канікули завдячуємо й ми багато-багато! Та не про те ми бажаємо писати. Ми хочемо тільки підкреслити, що спокійна, що так скажемо, випочинкова атмосфера канікули містить в собі майже з правила якісь притаєні зародки усяких несподіванок.

У тій атмосфері канікули вичуваємо ми і цего року деякі несподіванки, тим разом передовсім на шкільному фронті. Наша громада відпочиває. А не так давно порушував на сторінках „Діла" один з наших заслужених педагогів справу гуманістичних відділів при академічній гімназії у Львові. Їх рішили польські шкільні чинники зліквідувати. Чи зареагував хто на той новий крок постепенної ліквідації нашого шкільництва. Досі ніхто, бо канікула. А в таких випадках, де загрожений наш стан посідання у шкільній ділянці, ніякі канікульні сентименти не можуть мати місця. З тих гуманістичних відділів академічної гімназії мала повстати окрема школа і були всі дані на те, щоби вона ввійшла у Львові в життя як окремий організм. І саме з уваги на перспективи повстання нової державної середньої школи з українською мовою навчання у Львові шкільна влада приступила до ліквідації паралельних відділів. З початком наступаючого шкільного року вже не буде першого року тих відділів, отже почнеться їх ліквідація. Невже нам можна приглядатися цьому зі зажмуреними очима? Є-ж покликані до того громадські чинники, є-ж заінтересовані батьки молоді, які спільними силами обовязані боронити істнування цих гуманістичних відділів! По доконаному факті, тобто по розпочатті шкільного року, оборонна акція може бути спізненою. Отже канікульні вилочинки слід би тут перервати.

Коли ми вже при академічній гімназії у Львові, то слід нам спинитися ще на одному факті, який найде свою розвязку теж у канікулі. Маємо на думці обсаду становища директора тієї гімназії на місце спенсіонованого дотеперішнього її керманича Іллі Кокорудза. Чуємо, що остаючі під непереможним впливом львівських ендеків типу Прушинського рішаючі чинники львівської шкільної кураторії запропонували на це становище першим кандидатом людину, яка протягом останніх трьох літ уже була директором двох середніх шкіл з українською викладовою мовою і яка заповнила своїми безвідповідальними вчинками одну з найсумніших сторінок в історії нашого середнього шкільництва. Протягом однорічного директорства в Стрию зумів цей кандидат занапастити тамошню українську гімназію, а протягом двох літ директорування в Перемишлі накоїв стільки лиха для школи, учительського збору і молоді, що все це зложилося на великий скандал. Завершенням тієї діяльности був розпорядок Кураторії про те, щоби до перемиської гімназії приймати молодь тільки з трьох повітів. Проект такого розпорядку мав вийти від того директора. Скільки енергії затрачено на боротьбу з цим розпорядком кураторії, про те писати тут не треба, бо це загально відоме, а особливо відоме перемиській українській громаді. Та всеж ходять уперті чутки, що цей кандидат, як колишній шкільний товариш теперішнього міністра освіти, мав би дістати це становище напевно.

Колиб це направду сталося, то таку номінацію на становище директора першої у Сх. Галичині і найстаршої гімназії зі світлими традиціями требаб хіба вважати злобним ділом рук безвідповідальної ендецької мафії, що хоче провокувати українську громаду та довести акад. гімназію до загибелі. А до того прямують ендеки всіми силами!

Та на тому не кінець, бо колиб ця кандидатура з яких небудь причин не пройшла, то на цей випадок запропонували ті самі чинники з львівської кураторії нічим незамітного учителя хемії одної з польських, львівських гімназій, який з українством мав стільки спільного, що на його документах стояла між іншим і напись: греко-католик. Самозрозуміло, що на таку номінацію українська громада мусить теж гідно зареагувати, бо експериментувати на своєму організмі дозволити не може. Є-ж гідні і статочні кандидати українці, заслужені почесно для виховання української молоді і одному з таких педагогів-громадян мусить припасти цей відповідальний обовязок ведення найстаршої і першої української гімназії у Сх. Галичині, гімназії, що має на картах своєї історії золотими буквами записаних не тільки великих педагогів і їх заслуги, але й великих та першорядних українських громадян.

Ось чим і в які наслідки багата канікула щодо одної одинокої школи. Та приносить вона багато інших „симпатичних" подарунків українській громаді і в ін. ділянках шкільництва а може принести те саме і що до інших середніх шкіл. Вчорашня нотатка в „Ділі" про дальший тяг утраквізації народнього шкільництва є тільки потвердженням щойно сказаного. Тому час перервати канікулу і взятися, кому слід, за оборонну працю.

На новий шлях.

У справі централізації нашої збіркової акції.

(Дальший голос у нашій дискусії.)

Годжуся з автором статті в „Ділі" ч. 161 на цю тему, та тут хочу звернути увагу на інший бік справи. Нема сумніву, що вимоги, ставлені до суспільности під оглядом жертвенности на публичні ціли, ростуть просто з дня на день. Явище це природне, а навіть відрадне в нашім положенню, бо воно означає, що суспільність сама власними силами будує своє життя, часто і в таких напрямах, в яких повинна працювати держава (шкільництво, інваліди тощо). Але через те на наш загал спадають такі тягарі, що навіть найбільше жертволюбивий громадянин не може всіх цілей, не зважаючи на найліпшу волю, відповідно піддержати. Прошу зачислити тут усякі вкладки до товариств, які по найбільшій части мають характер датків-жертв на загальні ціли даного товариства (Просвіта, У. П. Т. тощо), датки на захоронки, бурси, приюти, на будову саль, церков, читалень, на всілякі збірки принагідні, коляду і т. д. Доходить до того, що майже кожний гурток наших людей почуває за собою моральне право відкликатися до публичньої жертвенности і робить це, придумуючи найріжнородніші способи стягання жертв і дарів. А вислід цеї роздробленої, незорганізованої, доривочної акції такий, що найповажніші суми зі збірок осягають не ті акції, що на це найбільше заслугують з огляду на свою корисність і потребу для розвитку *цілости* нашого національного життя, а ті, на чолі котрих випадково станули найбільше підприємчиві чи енергійні люди, хоч би навіть характер даної акції був такий, що вона до загальної жертвенности відкликатися не повинна. І ця *випадковість*, а заразом *добровільність* жертв, що часто надає їм характеру милостині — це на мою думку дві головні характерні риси дотеперішньої збіркової акції, а в слід за цим і цілого розросту нашого національного життя і його інституцій.

І тому необхідно в розбудову нашого національного життя, а тим самим у збираннях фондів на цю ціль ввести якийсь плян і віддати переведення його в життя в руки якихсь уповноважнених до того осіб чи колективів. А плановість самої вже збіркової акції треба оперти на двох основах, до певної міри антитезах дотеперішних основ:

1) *На загальности*, т. зн. кожний свідомий член нації — від ученика, що дає своїм товаришам корепетиції і дещо заробляє, та денного робітника аж до найбільшого богача та найсильнішої фінансової інституції — повинен тій акції підлягати.

2) *На обовязковости*, т. зн., складані на цей фонд суми повинні втратити характер жертви-милостині, а приняти характер *податку*, який складаеть ся не після уподобання чи примхи в довільній висоті, а з обовязку й у висоті, відповідаючій спромозі даної людини (щось в ролі особисто-доходового податку). Думаю, що суспільність в особі відповідно улегітимованих людей чи комітетів має повне право накладати на своїх членів подібні обовязки й екзеквувати виповнення їх усіми доступними способами, так як приміром в особі виборчих комітетів має право наказати карне голосування, а некарних напятнувати з усіми дальшими консеквенціями.

Добрих сторін цього пляну не треба підносити, такі вони очевидні. Піднесу лиш деякі: Коли датки заступимо податком в означеній висоті, то кожній член нашого народу буде могти відповідну суму вставити в свій бюджет, і то вищу від дотеперішньої, бо передбачену. А по заплаченню податку совісний податник буде мати спокій і не помине ніякої акції з такої простої причини, як хвилева „безгрішність". Дальше: Лиш така широко закроєна акція може бути дійсно загальною і здійснити клич „Громада по нитці..." а матеріяльно принесе рішучо більший успіх, як усі доривочні акції разом, саме завдяки своїй загальности. А національно виховуюче значіння такої акції просто величезне: воно щойно позволить бодай до певної міри розріжнити, хто почуває на собі національний обовязок, на кого можна рахувати в тій та іншій акції, хто дійсно українець. Як сильно зрослаб наша національна гордість та самопевність колиб ми мали свідомість, що наші найважніші інституції мають запевнене та угрунтоване істнування! А притягаючи чимраз ширші круги до цеї акції, збільшиться сильно національну свідомість, збільшиться почуття національного обовязку та вкоріниться національну карність.

Щодо конкретного переведення цього пляну, то представляю собі цілу сіть органів, щось у ролі податкових урядів, враз із певного роду оцінюючими комісіями від найнижчих по селах аж до найвищої централі (нібн міністерства фінансів) у Львові, яка концентрувалаб у собі не лиш збирання фондів, але і їх розділ та регулювалаб рівновагу між приходами і розходами. Цею акцією булиб обняті не лиш усі постійні розходи на національні ціли загального характеру (Р. Ш., інваліди і т. д.), але й доривочні, місцеві (будова салі, купно площі і т. д.) Лиш виїмково допускалосяб окремі акції і то тільки за апробатою централі у випадках дійсно виїмкових прим. допомога населенню в часі голоду, при великих пожежах — отже акції харитативного характеру. Виняті були би з цеї акції такі підприємства, що їх дохід призначений управді на загальні ціли, але які уладжуються для учасників, прим. концерти, балі, фестини.

Згори бачу противників мого пляну та передбачаю аргументи, які вони висунуть проти цього. Отже:

1) Відсутність екзекутиви. Таких Екзекуторів, щоби здирали останню сорочку, тут не буде, але на це є інші способи. Коли справу поставиться добре з самого початку шляхом інтензивної, на довший час розложеної агітації і як слід приготу-

ється публичну опінію, вщіпиться в громадянство певного роду нову мораль, новий світогляд, — то такі средства екзекутиви, як чорні таблиці, бойкоти, поминання при запрошених на балі, офіціяльні народні торжества, Шевченківські свята і т. д. можуть показатися дуже сильними.

2) Акція така вимагає великого — а навіть платного — апарату. Правда! Але до того мусітимемо скорше чи пізніше доправадити, щоб мати не лиш для збірок, але і для організаційних цілей узагалі сталий апарат, бо на доривочности й добровільности годі збудувати доцільну і пляново будову нашого національного життя. Зрештою і тепер маємо (особливо по містах) повно ріжних курсорів, інкасентів та збирачів, що збирають кожний з іншого товариства вкладки, датки і жертви нераз за дуже великим процентом. По переведенню доброї організації заощадиться багато часу, енергії і гроша.

3) Організація податкова вяже приватну ініціятиву. Але саме про це й ходить, щоб викорінити промисловість деяких людців, а натомісць заложити їх до карної та організованої праці, де будуть мати досить широке поле до попису. Зрештою всякі дрібніші харитативні акції дадуть досить праці охочим та підприємчивим одиницям.

4) Найважнішою перешкодою на мою думку є нинішнє партійне роздріблення (в повнім значінню того слова) і партійна ворожнеча, що в своїй заїлости не зуміє загально національної справи поставити вище партійної і готова її поборювати лиш тому, що започатковано її в іншій партії. Але як держава не питає нікого про партійну приналежність, а від *усіх* стягає податки, так і тут треба справі надати загальнонаціональний понадпартійний характер.

Тих кілька гадок кинув я на папір, але вони зовсім не претендують на викінчений і готовий плян, ані не вказують, хто мав би це перевести. Що найвище бажав би я переконати якнайширші круги про конечність для збіркової акції: 1) *загальности* і то якнайширше понятої у протиставленню до того нинішнього сумного стану, що дійсно лиш частина інтелігенції (і то постійно ті самі одиниці) почуваються до обовязку складати жертви. 2) *обовязковости*, отже на заступленні жертви-милостині — податком. Ясно, що ця акція є дуже широка, вимагає богато агітаційної праці в пресі, відчитах, афішах, проповідях, анкетах, вічах і т. д., що вона потребує довшого часу, може навіть цілих років і що без заміту може й ніколи не дасться викінчити. Але вона принесе стільки користей матеріяльних і моральних, що варто за неї взятися з цілою форсою й енергією, а головно з сильною вірою в її успіх.

Р. Ш.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвальє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

За океаном.

Українці в соймі Манітоби.

Підчас виборів до манітобського сойму, що відбулися дня 28. червня ц. р., вибрано послами двох українців, що засідали вже в соймі в часі попередньої каденції. Є ними Микола *Бачинський* з округа Фішер і Н. *Григорчук* з округа Етелберт. Оба посли належать до прогресивно-фармерської партії, яка саме тепер є при владі у провінції, бо на 55 послів, має 29 послів.

Гетьманські Січи в Канаді.

Під проводом головного обозного Січей Канади п. В. Босого розвивають в останньому часі доволі живу акцію на канадійській землі гетьманські Січи. Підтримують цей рух греко-кат. священики і сам епископ Будка, що відступив у свойому органі „Канадійський Українець" окрему сторінку для пропаганди січово-гетьманської ідеї. Цей рух здобув тверду базу для себе з тою хвилею, коли компанія гетьманців під проводом п. Курдидика купила за 100.000 долярів три часописи: „Норт Вестерн" „Час" і „Канадійський Фармер" (цей орган був власністю чеха Доячека і досі воював з католиками й гетьманцями, підтримуючи більше так зв. неоправославних, себто українських автокефалістів і концепцію У. Н. Р.) Від 1. липня „Канадійський Українець" друкується вже в друкарні „Канад. Фармера", який має очевидно змінити теж свій напрям на католицько-гетьманський.

Стан здоровля еп. Будки.

Епископ канадійських українців Никита Будка перебув 30. червня дуже поважну операцію і вертає поволі до здоровля. На відпочинок по операції еп. Будка думає приїхати до Галичини, оскільки не зайдуть які перешкоди й оскільки поладнає деякі справи своєї дієцезії, що не терплять проволоки. Перед своїм виїздом до Европи епископ висвятить іще трьох питомців.

Виклади М. Січинського.

Від 27. червня до 10. липня мав у Канаді цілий цикль викладів про події у старім краю і серед української іміґрації п. Мирослав Січинський, що перший раз від своєї появи на американській землі прибув до Вінніпеґу.

Смерть сестри Січинського.

В Злучених Державах поповнила самовбивство (втопилася) п. Струтинська, сестра Мирослава Січинського, що від 3 літ була в кримінальнім домі для божевільних. Вона дісталась туди після того, як застрілила свящ. Стецюка у Шікаґо. Лікарі і психіятри-знавці узнали її божевільною і тому розправа проти неї не відбулася зовсім. Тепер вона видісталася з кримінального дому і втопилася.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Радянська Україна.

Санітарний стан України.

Недавно у Харкові відбувся черговий всесоюзний санітарно-технічний зїзд. На цьому зїзді заслухано цікаву доповідь завідувача санепідемічного відділу Наркомздоровля

д-ра Марзеева про санітарний стан України.

Доповідач насамперед підкреслює, що в основі багатьох захворювань людности (туберкульоза, тиф, шлункові хвороби, то-що) лежить недостатній санітарний стан України, після чого подає досить цікаві відомости.

Водопостачання на Україні розгорнуто дуже мало. Водогони є лише в 35 містах, але до них приєднано мало будинків: у Харкові — 31,2 прц. будинків, у Києві — 31,6 прц., у Дніпропетровську — 60 прц., Одесі — 97,5 прц., Сталіні — 0,01 прц., Артемівському — 5,7 прц. Особливо погано з водопостачанням у Донбасі та Криворіжжі.

Каналізація є тільки в 4 містах України — Харкові, Києві, Одесі та Дніпропетровському. Нема каналізації ні в Донбасі, ні в таких містах, як Миколаїв, Кременчук, Винниця, Запоріжжя. Взагалі каналізація охоплює у Києві — 31 прц., у Харкові — 30 прц., у Дніпетровському — 5,7 прц. будинків; отже зовсім мале число.

Погано стоїть справа з лазнями на Україні; всього 94-ри лазні. Не менш гостро відчувається на Україні житлова криза. Але зі зростом господарства на Україні кращають санітарні умови життя трудящої людности. За останні чотири роки на Україні збудовано 234.154 кв. саж. житлоплощі (цього року намічають збудувати 202.232 кв. саж.) В Артемівському збудовано новий водогін, тепер будують водогони в Сталіні, Криворіжжі; є проекти будування водогонів у Першотравенському, Коростені, Конотопі.

Поволі що-року трудящі України поліпшують санітарний стан своєї республіки, упорядковуючи свої міста та збільшуючи житлоплощу. Останнє зменшує смертність населення, яка ще поки-що далеко вища за смертність в інших культурних країнах світу.

(„*Життя й Революція*")

ІЛЯРІОН СВЕНЦІЦЬКИЙ.

З культурного життя сучасної України.

(Продовження.)

Дещо про церковне життя на Україні.

Революція вплинула і на церковні відносини на Україні. У перших часах українського державного відродження серед національно свідомого українського духовенства зародилася думка про привернення колишньої величі і незалежности українській церкві.

Довголітне управління церквою України з Москви і Петербурґа далося усім свідомим справи добре в знаки. Були це часи дрібничкової централізації всього церковного життя та безпощадного московщення мови, обряду і світогляду всіх вірних на Україні. Очевидно проти цего накіпала здавна нехіть серед українців взагалі та серед національно свідомого духовенства особливо. Тож природно, що в хвилю порушення принципу давньої імперії і створення Української Республики, українське духовенство мусіло рішитися на дійсно революційний крок — і проголосити автокефалію, тобто церковну незалежність від московського патріярха як представника Москви-III. Риму, що з упадком імперії мусів теж упасти.

Це тим більше мусіло статися з боку всіх прихильників революції і пореволюційного укладу життя, бо патріярші круги були проти революції з усіма її наслідками. Тому від самої патріяршої церкви відчахнулася значна частина духовенства з поступовим і революційним світоглядом, складаючи живу, сьогодні синодальну церкву. Але погляди на національне питання України не могли обєднати автокефалістів із живоцерковниками. Автокефалісти були свідомими і послідовними українцями, живісти-ж в найкращому разі „тоже малороссами". А що автокефалісти відразу приступили до українізації богослужби і обряду по давнім традиціям і уставам, то розходження між ними і живістами ставало доволі тонко політичним. Автокефалістів стали називати непримиримими націоналістами, то є ніби опозиціоністами супроти влади, а живісти оставали ніби повільними прихильниками влади. І вийшло так, що українська мова богослужби, поворот до давніх обрядів первопрестольної київської Софії і національна свідомість духовенства УАПЦ стали причиною далеких розходжень в самому нутрі духовенства безумовно прихильного для революції і пореволюційних досягнень державних.

Тому українські автокефалісти опинилися без владики з канонічно переданою владою і нівідки не могли найти його. Патріярша церква була їм принціпіяльно і національно ворожа; жива національно неприхильна; чужіж церкви були в єднанні з патріяршою церквою і з еміґрантською царською єрархією, що не признавала ані України, ані революції, ані пореволюційного устрою. Не було іншого виходу як йти слідом за первохристіянськими громадами і самим возглавити свою церковну громаду соборно вибраним і рукоположеним владикою-митрополитом.

Неканонічне самосвятство української православної автокефальної церкви стало головним змістом напастей її національних противників. І так самосвятство було викликане злою волею представників Москви-III. Риму, суворих послідовників букви закону, холодних представників віри без любови ближнього, яким була в даний мент підчинена хвилево ще слаба українська національна церква.

Хоча поява УПАЦ була в дійсности поглибленням революції та її посвяченням у всіх благих починах, то революціонери України — одні по свойй байдужности до церкви, другі по свойому безвірю, або просто по ворожости до релігії не звернули на це уваги і даного факту не оцінили належно. Були навіть спроби ввести деякі замішання у церковне життя, щоби звільнити міліони робітного люду від релігії, як до „опяняючого дурману". Тільки не так давно стали представники соціялістичного устрою СРСР придержуватися первісного погляду соціялізму на релігію як на особисто приватну справу кожного, якої не слід зачіпати. Зараз церкви зовнішно не переслідують і знечевя не нападають, тому вона живе своїм тихим, негомінким життям. Проте воно тим більше цікаве.

В церкві немає давньої товпи богомольців, в ній молиться громада вірних — браття і сестри. Церковний збір сьогодні є іншого настрою і вигляду від тих, що скоротечними хвилями переповнюються гучними вулицями городу. Це люди здебільша зрівноважені душевно, замирені з долею, відпорні на кривду, неправду і насилля. Серед них є чимало мрійників про грядуче царство Божіе, що засяє в душах людей та через діяльну любов одного до всіх і всіх до одного створить рай на землі. У вірі своїй люди ці глядають заспокоєння скимлячого болю од сердечних ран, що постійно ятряться од ріжних неправд землі. Їх віра — це не бездушний послух догмі, це стремління здійснити заповідь любови і життя по евангелії.

Про цей особливший настрій громади вірних УПАЦ найкраще свідчить проповідь про можливість одухотворення і богоуподібнення людини. Скромний тихий владика в день Миколи Мокрого розказує зібраним у церкві про доброго пастиря. Евангельський добрий пастир не тільки зовнішним виглядом притягає до себе, але й внутрішнім змістом свого життя дає завсе запоруку, що стадові усьому і кожному ягнятеві зосібна не станеться ніякої кривди зовні, ані від нього самого. Добрий пастир — це дійсно речник і представник великого духа, що чує і бачить, що прочуває і передчуває — у своїй великій любови до стада і його найменшого члена — їх потребу насущну, їх нужду велику, та вміє і знає заспокоїти її і запобігти грізному лихові. Добрий пастир в обороні свого стада приймає безпорпотно удар, ще й друге плече підставить, коли тільки цим робом зможе обезпечити своє стадо. Це не угодовість, це не байдужість супроти насильника, це тільки певність того, що ударом не може бути справлена ніяка вина. „Коли я не знаю правди, то ти замісць удару навчи мене, а коли я знаю її, то за що ти мене беш?!"

(Продовження буде.)

Про Інститут сходознавства.

Уже давно серед київських орієнталістів і економістів виникла думка про потребу утворити Інститут сходознавства на Україні. Голова Київської філії Асоціяції сходознавства проф. А. Синявський подав інформацію про економічну зацікавленість Сходом з боку України, про сучасний стан сходознавства на Україні й зокрема в Київі, а також про перспективи утворення вищого навчального закладу сходознавства на Україні.

Щоб наочно довести усю глибоку економічну зацікавленість України Сходом, а також величезне значіння для неї торговельних стосунків з Сходом, досить подати декільки цифр. 1926-го року з Радянського Союзу було вивезено до Персії ріжного краму більш як на 35 міл. карб., в тому числі цукру з України на 15 і пів міл. карб., скляних і порцеляно-фаянсових виробів (переважно українських) більш як на 1 міл. карбованців. Тоді-ж до Туреччини було вивезено з усього Радянського Союзу ріжного краму майже на 18 міл. карб., в тому числі українського цукру майже на 1 і пів міл. карб. і хліба більш як на 7 міл. карб., тощо. Не останнє місце в експорті на Схід належить донецькому вугіллю, металевим виробам, с.-г. приладдю, хемічним виробам. Худоба має ринок збуту в Греції, борошно в Єгипті й на півдні Туреччини.

Все це, звичайно, призводить до потреби поширити торговельні звязки України зі Сходом, а для цього треба підготувати високо-кваліфікованих знавців Сходу, що могли-б провадити там відповідну роботу. До деякої міри цю підготовчу працю провадять Київські курси сходознавства (крім Київа, такі курси в Харкові й Одесі, але там вивчають тільки мови). Курси розподіляються на два відділи: арабського (мусульманського) Сходу (вивчення Персії, Туреччини, Арабістану, Палестини, Сирії, Єгипту) і балканського Сходу. На першому відділі вивчають мови народів арабського Сходу, а також обовязково з нових мов — англійську. На балканському відділі викладають мови — болгарську, сербську, грецьку, румунську. Крім того на курсах вивчають етнольогію й культуру держав Сходу й особливу увагу звертають на вивчення економічних і торговельних звязків з ринками Сходу. За основу вивчення експорту з України береться вивчення перш за все ринків Правобережжя.

Курси істнують уже два роки. На прикінці червня відбудеться перший випуск слухачів курсів, коли курси не буде перетворено в Інститут, про що вживають відповідних заходів. Київ має всі дані на утворення такого Інституту. Зазначимо, що 1918 року в Київі вже істнував вищий навчальний заклад сходознавства, це — Близькосхідній Інститут, перетворений потім в Інститут зовнішних зносин. У Київі є кваліфікована наукова сила орієнталістів, є багато вищих навчальних закладів.

З червня минулого року в Київі відкрито Асоціяцію сходознавства, мета якої — всебічно вивчити Схід. Київська філія Асоціяції має відділи — політично-економічний (на чолі з проф. А. Синявським), історично-етнольогічний (керм.—проф. Моргалевський), балканську секцію (керм. — К. Дринов), секцію Далекого Сходу (на чолі — проф. Б. Курц), Радянсько-далекого Сходу (керм. — Н. Сунін), секцію Близького Сходу (на чолі — Л. Берлянд). Істнує редколегія (в складі Синявського, Курца й Дейча), що редагує бюлетені філії.

(„Життя й Революція")

Виборчий рух.

ОБЕРТИН.

В містечку Обертині, пов. Городенка, вибрано 16 українців, 16 поляків і 16 жидів. Проти цього вибору внесли протест люди, яких провідниками є лікар Вільбах і адв. Віляш. Протест підписав також дехто з наших міщан, обурених тим, що їх нема в нововибраній раді.

ГРИМАЛІВЩИНА.

В Товстім коло Грималова: 16 українців, 8 поляків, 8 жидів. Війт і 2 асесори українці, заступн. і 1 асесор поляк. — **Перекалець:** тільки з одного кола вийшли українці; вибори пошахровано; внесено протест. — **Кут:** всі радні українці.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

В селі **Плазові**, заселенім в половині українським населенням, вибрано до громадської ради 9 українців, 9 поляків і 6 жидів (з другого кола). Жиди не додержали умови з українцями, котрим належиться принайменше 12 радних і голосували в IV. колі на некомпромісову лісту. Українці йшли до виборів зорганізовано під проводом свойого священика. Всі вибрані наші радні — це свідомі українці, що зуміють подбати за громадські справи. Протесту проти виборів не внесено ніякого.

ТУРЧАНЩИНА.

В **Соколиках**, пов. Турка н. Ст., вибори відбулися дня 26. червня. На 850 управнених голосувало 650. I. і II. коло заняли жиди та поляки, IV. коло жидівські та польські робітники тутешніх фабрик Товарницького і Адлерсберга. На 16 радних вибрано тільки 7 українців і 4 заступників. Усі наші радні — політично свідомі одиниці, що зуміють захистити інтереси українського населення в Соколиках.

УСТЄ ЗЕЛЕНЕ.

В Устю Зеленім до громадської ради вибрано 14 українців, 12 жидів і 6 поляків. Усі вибрані до ради українці — це політично свідомі одиниці. Хруні старались кирипити в III. колі, але їм не повезло. За те післали протест і стара управа дальше урядує.

КОСІВЩИНА.

1. **Косів:** 12 українців, 25 жидів, 12 поляків. 2. **Кути:** 10 українців на 48 радних. 3. **Пістинь:** 20 українців, 13 жидів, 7 поляків. 4. **Рожнів:** 28 українців, 18 жидів, 2 поляків. 5. **Москалівка:** 16 українців, 8 жидів, 8 поляків. В інших громадах вибрано майже самих українців, а як і вибрано членів інших національностей, то їх відсоток такий незначний, що навіть не входить в рахунок. На загал у Косівщині вислід виборів до громадських рад вдоволяючий.

ЖАБЄ.

Стара хрунівська кліка, що здавна господарила в найбільшій громаді Галичини, приготовлялася і тепер при помочі сфальшованих ліст до виборів. Громада Жабє — це 60 квадр. км. простору і 14.000 населення, отже є де і над чим панувати! Але й ми не спали. Зорганізовано тісніший і ширший виборчий комітет, що повів освідомлюючу акцію у всіх кутах громади, уладивши 3 віча, 8 великих довірочних нарад і 16 довірочних нарад по присілках. Вислід виборів показав, що марні надії всіх тих, які надіялися на „хлібоїдів". Тут, у самім осідку „самого посла Дутчака", хлібоїдщина провалилася соромно. Ось висліди з окремих кол: IV. коло — 1182 голоси свідомі українці, 31 хлібоїди; III. коло — свід. українці 618 гол., хлібоїди з жидами і поляками 205; II. коло — вийшли самі жиди (було 47 жидів, 17 українців, 1 поляк); I. коло — перейшла жидівсько-польська ліста (7 жидів і 9 поляків проти 11 українців); вибрано 5 поляків, 5 жидів і на сміх двох хлібоїдів, а саме Дутчака і Урпеджука, яких жидівсько-польська спілка і хрунівська кліка гадає знову висунути на чоло громади. Українське гуцульське населення, що держалося дуже добре, обурене найбільше на жидів, що пішли поголовно проти нас, а навіть важилися вибрати від себе званавиджених цілою громадою хлібоїдських ватажків. Що це жидам не вийде на добре, покаже найближча будучість.

Останні вісти.

Справа Сакка й Ванзетті.

Льондон, 8. серпня 1927.

З Ню Иорку повідомляють, що партія ам. соціялістів (Федерел оф Лейбур) проголосила на вівторок генеральний страйк, як протест проти засуду Сакка і Ванзетті. Сподіються, що страйкуватиме 40.000 робітників. У Бостоні після великих протестаційних зборів прийшло до сутички між поліцією і демонстрантами. Товпа хотіла занятн урядові будинки, але її розігнано. В Ню Иорку поліція в скількости 14.000 людей скріпила діяльність. Пошукування винуватців останнього бомбового замаху не дали успіху. Для охорони през. Куліджа визначено 300 полісменів.

Париж, 8. серпня 1927.

В Марсилії відбулася протестаційна маніфестація проти виконання засуду на Сакко і Ванзетті. Спокою не нарушено. Поліція пильнувала деяких фабрик, де намагалися приневолити робітників перервати працю.

Льондон, 8. серпня 1927.

Провідник анґл. партії праці Мек Донелд вислав до през. Куліджа телеграму, в якій просить помилувати Сакка і Ванзетті.

Париж, 8. серпня 1927.

Тутешній „Герельд" повідомляє, що наслідком вибуху бомби у будинку Федерел Сан-Дієго у Каліфорнії, завалився третій поверх того будинку і був убитий оден чоловік. Наслідком вибуху є ушкоджений також зал. міст на ріці Матавін. На мості найдено части бомби.

Прага, 8. серпня 1927.

Нім. соц. робітнича партія в ЧСР. вислала до посла Злуч. Держав у Празі протест проти виконання присуду на Сакка і Ванзетті. Рівночасно заповіджено богато демостраций робітників.

Париж, 8. серпня 1927.

„Матен" повідомляє з Монтреалю, що ген. конференція праці ухвалила 24-годинний загальний страйк з приводу справи Сакка і Ванзетті.

Льондон, 8. серпня 1927.

Вчора відбулась велика демонстрація анґл. комуністів на знак протесту проти виконання присуду на Сакка і Ванзетті. Будинку ам. амбасади пильнував сильний відділ поліції. До ексцесів не прийшло.

Наради Штреземана з нім. амбасадором.

Берлін, 8. серпня 1927

Бюро Вольфа подає, що мін. закорд. справ Штреземан, після повороту з відпустки, останніми днями кілька разів конферував із німецьким амбасадором у Москві, який був у Берліні. Амбасадор вчора виїхав до Москви.

Домагання Японії.

Льондон, 8. серпня 1927.

Японський уряд представив північному і південному китайському урядові свої політичні домагання, які змірають до поширення японської гегемонії над Манджурією і Монґолією. Японія м. і. домагається полекш для яп. кольоністів у Манджурії і привілеїв для істнуючих уже залізничих шляхів та для тих, що ще мають повстати. Японія домагається теж визнання країв, які є під владою Чанг-Цо-Ліна, як сфери японських впливів.

Єгипетський король у папи.

Рим, 8. серпня 1927.

Нині єгипетський король Фуад був із своїм почотом у Ватикані. При вході короля привитала папська ґвардія з оркестрою і прапором і віддала приписані почести. Папа приняв короля в малій престольній салі. Розмова тревала 10 хвиль. Папа вручив королеві ордер Золотої Остроги і свій портрет у богатих рамах. Опісля король Фуад відвідав кардинала Ґаспарія.

Урядовці дістануть додаток на мешкання.

Варшава, 8. серпня 1927.

Рада міністрів ухвалила проєкт розпорядку президента Річипосполитої в справі одноразової підмоги для держ. урядовців, суддів, прокураторів, військових осіб і контрактових робітників. Підмоги будеться виплачувати в двох ратах, а то 1. вересня залізничникам, а 1. жовтня і 1. падолиста залізничникам, а 1. жовтня і 1. грудня всім іншим держ. урядовцям.

Біржа.

Збіжжя.

Пшениця двірська нова, достава до 3 днів 42·25—43·75, жито нове, достава до 3 днів 35·50—36·50, зайчик на млино новий 32—33, овес новий 29·50—31·50 кукурудза румунська 29·25—29·75, сіно солодке красне прасоване 7·50—8·50, солома прасована 4·25—4·75, гречка 39·00—40·00, ріпак озимий 54·75—55·75, прісік кукур. 52—53, мука кукур. 34·75—35·75, отруби житні 21·00—21·50, крупи гречані 84·00—86·00, пшоно 81·00—85·00, крупи ячмінні 66—68, пенцак 66—68. Мішки ютові 1·70—180, мішки уживані добрі за штуку 1·30.

НОВИНКИ.

— **Ревізії й арешти.** В неділю 7. ц. м. перевела поліція ревізію в помешканні урядника „Просвіти" п. Петра Петрика, якого забрала зі собою для переслухання. З того „переслухання" не вернув п. Петрик домів і досі.

— **Виставка краєвого дрібного промислу.** Краєвий патронат рукодільних виробів і дрібного промислу, що минулого року влаштовував відділ виставки нашого народнього та домашнього мистецтва в Голяндії, подає до відома, що таку виставку організує цього року у Львові на Східних Торгах від 4—15 вересня. В обсяг такої виставки входять: килими, народні ткацькі вироби, гуцкарство, мережки, гаптування, загальне прикладне мистецтво, штучні квіти, ручні вишивки, забавки, кераміка, різьблені деревляні вироби, прикраси на ялинку, кошикарські вироби, боднарські, білошкірничі, плетінки із соломи, сіти і сітки із шнурів. Робітні та фабрики, що хотіли би післати свої вироби на цю виставку, нехай зголошуються до згаданого патронату, Львів, площа Смольки ч. 3.

— **Львівська хроніка.** Клепарівський громадянин Болошин попавши між трамвай і віз, смертельно поранений. — На фестині польського Т-ва „Скала", двох палких гостей побились пястуками та ножами до крови. — Вломник Іван Дудек не мав у неділю щастя, очищуючи крамницю мужеської одіжі Борнфельда при вул. Рутовського; 2 години працював він з товаришем над дірою в стелі та в цьому йому перешкодили. Більше щастя мали вломники у споживчій крамниці при вул. Анчевських, у складі „галянтерії" на Баторія і в 20 приватних хатах. — Цирковець із такого світового цирку як „Клюдський", що вмав численні штуки, дався взяти на таку просту штуку як два перстені і один ланцюшок з металю, які купив як золоті від львівських ошуканців за 1000 чесь. кор.

— **Арештування комуністів у Львові.** У жидівськім студентськім домі поліція арештувала 22 студентів, зібраних на вічу, як кажуть у честь розстріляного 2 роки тому Ботвіна. Всі арештовані обвинувачені у комуністичній пропаганді.

— **Львів у травні.** Послухайте цікавих цифр із статистики Львова. Львів мав у травні 237.386 населення. Того місяця було 84 шлюбів, 329 народин, 333 випадків смерти. З 329 народжених дітей 152 було рим. кат., 48 гр. кат., 127 жидів. Із причин смерти було: 62 чахотка, 49 недуги серця, 32 запалення легенів, 22 старість, 7 самовбивств. Перед 1-им роком померло 35 дітей, від 1—4-ох літ 14 дітей: у віці 19—29 літ 41 осіб, від 29—39 літ 31 осіб, від 39—59 літ 80 осіб, від 59—79 літ 88 осіб, від 79 літ 50 осіб. Трамвай перевіз у травні 3,691.505 осіб і дістав за білети 641.794 зол. Поліційна хроніка: 4 особи арештували за злочин, 2 за вбивство, 13 за грабіж, 158 за крадіж, 40 за темні справи, 57 за політ. злочини, 10 за пянство, 94 за волокитство, і 718 (!) за всілякі інші гріхи. Через львівську різню перейшло 51 волів, 78 бугаїв, 2067 корів, 252 ялівок, 4140 свиней, 4944 телят, 373 коней. Приватних листів висилали 1,542.044, листівок 556.100, 166.927 пересилок під банделолем, 58.752 звичайних пакетів, 965.683 часописів, поручених листів, 233.126 урядових 217.176. Зате одержали мешканці Львова більш як удвоє стільки листів 4,795.135 і 2,237,775 листівок. У міській щадничій касі склали люди 3,985.067 зол. Приїхало до Львова 14.319 осіб, в тому не більш як 400 чужинців. За весь місяць вибудували один новий дім!

— **Бандитизм.** У Галичі невідомі люди застрілили дідича Найша із Станиславова та поранили купця Брайтбарта. — З. Заплачі біля Чорткова селянина Василя ... залицявся його жінка до ... із ... дубовим Школьником, а потім поліція

ли запущеного в стодолі. — На дорозі з Товмача до Бретишова сільські парубки затовкли в ночі камінням селянина Івавина.

— **Катастрофи.** В Японії знову відчули сильний землетрус; у місті Фуку Шіма завалилось багато домів. В озері Вольтерсдорф (Нім.) втопився відомий артист московсько-жидівського театру „Габіма" Ефраті. У Мінську згорів будинок Совнаркому. Шведський летун Рольф у перелеті над Альпами вбитий. У Тиролі, в Гольґав, згоріла великанська гостинниця.

— **Нумерус клявзус.** Комітет знавців при політичнім комітеті Ради міністрів у Варшаві прийняв таку постанову: „У справі приймання студентів до високих шкіл не можна руководитись ані національними моментами ані віроісповідними і слід видати розпорядок, який провів би ці принципи в життя, і то так, щоби вони мали свою силу вже в шкільнім році 1927/8." Згідно з цією постановою міністр освіти вислав до ректорів високих шкіл обіжник, яким пригадує їм обіжники з 20. вересня 1926. і 25 вересня 1925. Цей останній обіжник каже, що виїмкові обмежения числа студентів передбачені законом не можна розуміти так, що при вписах обмежується кандидатів загально-процентовим числом у відношенні до поодиноких національностей і віроісповідань. Не знаємо, чи в обіжнику теж пояснено, як треба розуміти „виїмкові обмеження" і чи професори університету в ролі ректорів, які до цього часу не розуміли попередніх обіжників і заводили нумерус клявзус, цей останній нарешті зрозуміють.

— **Політичні новинки.** Президент Злуч. Держав Кулідж заявив рішуче, що 4. марта 1929 зречеться свого становища.— Замісць міської міліції Відень матиме міську сторожу для охорони інституцій. — Комуністи підготовляють генеральний страйк у Парижі, на знак демонстрації за засуд Сакка і Ванцетті. — Арґентинське робітництво погрожує страйком і бойкотом товарів із Злуч. Держав. — На франц.-італ. кордоні італійці стріляли до франц. особового поїзду. — Альбанський націоналіст Бокер, що сидів кілька літ у вязниці втік в Югославії до Альбанії, де вестиме боротьбу проти її президента Ахмеда Зогу. — У потайнім льокалі комуністів у Букарешті поліція найшла багато летучок і паперів для пропаганди. — През. Райхстаґу Лєбе вибраний головою паневропейського комітету в Німеччині.

— **Теж журналісти.** Прага має сензацію Два журналісти Міхалка та Сікорський і один публіцист Клепетар обвинувачені у вбивстві багатої мадярки у Верес, у словацьких горах, яку вбивши, кинули до ріки Ваг.

— **Анкета денникарської праці.** Міжнароднє бюро праці в Женеві розіслало обіжник до журналістичних організацій усіх народів із запитами про умовини праці із становища правничого та економічного. Відповіди будуть зібрані і видані окремою книжкою.

— **Міжнародня церковна конференція** християнських віроісповідань, що радить у Льондоні, присвятила перше свої засідання справі якнайтісніших взаємин між християнськими церквами. Представник екуменічного патріярха Константинополя архиєп. Германос заявив, що основою цих взаємин повинні бути старохристіянські ідеї свободи в усіх питаннях і ідея любови ближнього в усіх інших випадках.

— **Ріжні рекорди.** Німецький пливець Темме перепливь Ля Манш у 15 годинах. — Румунський князь Карло одержав після смерти батька 86.000 телеграм із висловом спочування від ріжних громадян, які бажали би його бачити королем. Усі ці телеграми задержала цензура. — У ленінградськім „главпрофбюрі" розбирали справу студентки-медички Неєлової, 67-літньої дами, яка домагалась вернути їй давні студентські права. Вона вписалась в університет у 1915 р. маючи 55 літ і у 1924 р. її виключили наслідком кепських іспитів. Тепер вона хоче вчитись далі. Її не прийняли.

— **Літературний кутон.** У Берліні основують театр, який ставитиме виключно песи дебютантів. Акторами будуть визначні актори з інших театрів, які після своїх вистав прийдуть грати туди, в 12 год. уночі. — Норвеське місто Скієн, де родився Ібсен, уже почало підготовку до свята 100-літніх роковин уродин свого великого письменника, яке відбудеться весною 1928 р. — У перших днях жовтня Париж святкуватиме 25-ліття смерти Еміля Золі. — Після чотирокілітньої мовчанки Кнут Гамсун видав нову повість. — Гергарт Гавптман написав нову повість „Демон". — Шолом Аш видає єврейською мовою історичну повість. — Французька Академія не могла дійти до порозуміння: кому призначити велику премію 30.000 фр. призначену драматургом Бріє за найкращу песу, молодого автора, яка мала би педагогічне та моральне значіння.

— **Жіночі рекорди.** У шпиталі Сальвей в Ірляндії, жінка одного фармера вродила близнюків. Це не був би вінкий рекорд, якби та сама жінка 8 місяців тому не вродила в тому самому шпиталі троє дітей, які щоправда негайно померли. Лікарі зацікавлені сильно цим рідким явищем природи.

— **Вік жінки — важка проблема.** Сучасна мода відмолодила жіноцтво більше як методи Штайнаха та Воронова мужеський рід. 40-літні, 50-літні і ще більше літні жінки вважають себе молодими. і мають на (і при!) своїм боці чимало мущин, які погоджуються з ними. Цю незвичайно важку проблему: „в якому віці жінка є молодою?" має рішити тепер париський суд. 49-літній служниці якійсь Юлії записав її пан майно, пишучи в заповіті, що вона має його одержати, коли буде в „старшім віці". Кандидатом до цього майна є теж сестрінок покійного. Мадмуазель Юлія домагається видачі спадщини, заявляючи, що 49 літ це вже для жінки „старший вік". Судді чіхаються в голову, бо їх присуд може бути „прецеденсом" для нових процесів.

— **Найславніший француз.** Париський тижневик „Сірано" оголосив між своїми читачами плебісцит на тему: кого вони вважають сучасним найславнішим французом. Найбільше голосів, 376.816 дістав маршал Фош. За ним іде пані Кюрі, далі Бріян, дослідник радіофонії Бранлі, Клемансо, бактеріольоґ проф. Ру, Поанкаре, а щойно після них ідуть визначні письменники та артисти.

— **Содома та Ґоморра.** З Палестини приходять звістки, що над Мертвим Морем, в околиці містечка Зерки, де находилась колись Содома та Ґоморра, появились великанські стовпи диму, які ідуть у небо кольоннами. Ґеольоґи кажуть, що це густі гази, які пробиваються крізь жолобини спричинені землетрусом. Нема сумніву, що це те саме явище, яке бачив Авраам, коли з Гербону глядів на знищення грішних міст.

— **Світова всячина.** 5. ц. м. в Омені, біля Ротердама, почався 6-ий міжнародній конґрес „Ордена Зорі на Сході" себто теософів. Головуватиме відомий їх „месія" Крішнамутрі. Буде 3000 делеґатів з усіх країн. — У Варшаві найшла поліція 1000 годинників „Камера" вкрадених в Женеві. — Жидівська громада в Будапешті дістала від одного льондонського банку 1 міл. долярів позички. — У Семигороді кілька осіб померло наслідком спеки. — Італія обнижує ціну почтових пересилок і залізн. білетів. — Форд хоче дати гроші кап. Бирдові для виправи на півд. бігун, але з тим, що він летів би туди на літаку його виробу. — Мистець боксер Тенней змагатиметься із Демпсеєм, побитим ним, ще раз 15. вересня. Найдешевший білет коштуватиме 5 дол. — Палестина дістала з Льондону другий транспорт своїх грошей на 400.000 фунт. шт., які підуть в оборот 1. жовтня; всі вони мають надписи в трьох мовах: англійській, гебрайській і арабській.

— **Справлення помилок.** Під статтею „Нові шляхи нашої кооперації" („Діло", ч. 175) випав підпис її автора: **інж. торг. Степана Мацькевича.** В тійже статті є кілька неприємних помилок: у III. відступі, 14 рядку, зам. „в вказати ще РСУК" має бути: „а вказати це РСУК"; в IV. відступі, 17 рядку з долини, зам. „що на жаль" має бути: то на жаль". — У статті „З життя КБ(б)У" початок I. речення має виглядати так: „При кінці **липня**", а не „серпня", як надруковано. Останнє речення першого уступу тої самої статті повинно мати такий вигляд: „Він складав перед пленумом звіт з діяльности і життя КП(б)У і з діяльности РСІ (роб.-сел. інспекції)". — В рубриці „Виборчі вислідн" пропущення перший підтитул: „Зборівщина".

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу не відмовити мені у Вашім деннику помістити вияснення щодо „мови фактів" в дописові з Тернополя в 165 ч. „Діла" з 28. липня, о скільки воно відноситься до моєї особи. А саме: Не є згідне з правдою, що я піднявся задачі перефорсувати при громадських виборах кандидатуру п. Конрадової. Я переговорював вправді в справі резиґнації з п. Грициною та з ніким більше, але на виразне доручення голови екзекутиви п. Постригача, дане мені на засіданні спільного комітету. Колиж п. Грицина не згодився зняти своєї кандидатури, а я заявив це в маґістраті екзекутиві, додаючи, що треба згідно з пропозицією комітету ставити як 4-го кандидата в IV. колі п. Фаленцишa (п. Качмарчук мав бути на списку з III. кола), хоч неставлення кандидатури жінки може викликати небажаний роздор між виборцями. На це піддав голова екзекутиви думку звернутися з пропозицією резиґнації до п. Качмарчука і зараз запропонував піти до него та попросив разом з собою о. Громницького і мене. Я відмовлявся від участи в делеґації і пішов туди щойно по кількаразовім поновлюванні прохання п. Постригача. Там не я був речником бажань екзекутиви, а о. Громницький і п. Постригач. По резиґнації п. Качмарчука, зробленій без ніяких застережень, всі члени екзекутиви станули одноголосно на тому становищі, що, коли екзекутива має ставити кандидатуру жінки, то лише ту, що зискала апробату ширшого комітету. Іншої думки ніхто з членів екзекутиви не підносив.

Тому дивним є твердження автора дописі, що екзекутива сповнила моє домагання і поставила кандидатуру п. Конрадової, бож хіба мій один голос не міг мати більшої ваги як 3 голоси інших членів. Колиж того самого дня вечером по заяві п. Качмарчука — не входжу в те, за чиєю намовою — що резиґнацію відкликує, п. Постригач і Баран прийшли до мене порадитися, що супроти цего робити, оставлено на бльоковій лісті п. Конрадову не тому, що я цему спротивився, бож мій спротив не мав би такої великої ваги, лише тому, що ми всі три прийшли до висновку про недоцільність поновного роблення змін у лісті. Всі ці подробиці були добре знані також авторові дописі і в тих фактах, що тикаються моєї особи як і в численних інших там наведених, в яких він свідомо розминувся з правдою.

Дякуючи щиро за поміщення вияснення, остаю з глибоким поважанням

Іларіон Бриковин
проф. гімн.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Зі спорту.

Краєві сиктівкові змагання у Львові.

В днях 8, 9, 10. і 11. вересня ц. р. відбудуться краєві сиктівкові змагання у Львові. Зголошення до участи в змаганнях приймає Львівський Клюб Сиктівкарів на руки п. Юрія Вінцковського, Львів, вулиця Осолінських ч. 6 („Спорт") до дня 3. вересня ц. р. включно. Зголошення поза означеним речинцем не будуть братися під увагу По всякі інформації належить звертатися на повищу адресу.

Нові книжки і видання.

ЗАПИСКИ Української Господарської Академії в Чехословацькій Республиці. Під редакцією: проф. І. Шовгеніва, Л. Бича, О. Зілінського, Б. Іваницького, В. Старосольського, М. Добриловського. Подєбради 1927, ст. 410.

КНИГОЛЮБ. Видання українського Т-ва прихильників книги. Прага, ст. 96.

НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА, липень-серпень, ч. 7—8. Зміст: Д. Андрієвський: Розбудова нації. Д-р П. Ковалів: Наше завдання і наш обовязок. Р. Ярий: Військове самовиховання. В. Мартинець: Синдикалізм як нова форма суспільного господарства. Д-р Галан: Стрілецький клич. О. Рехе: Раса і мова. Нововірський: Союз націй.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

Войниліів:
10.VIII. Воскресення.
11.VIII. Ой, не ходи Грицю.
13.VIII. Діти Агасвера.
14.VIII. Запорожець за Дунаєм.

До Вп. п. Пасічників — відозва! Наші часописи подали відрадну вістку про сільсько-хліборобську виставу в Стрию. Хто цікавиться хліборобством, матиме можність у часі від 25. IX. до 2. X. ц. р. оцінити скільки праці вложили „Повітовий Союз Кооператив", „Сільський Господар" і „Маслосоюз" у Стрию над піддвигненням добробуту в наших підгірських селах. — Сільсько-хліборобська вистава обнимає осібну пасічничу секцію. Від цеї секції шлемо прохання до наших Вп. Пасічників узяти участь у виставці і до кінця місяця серпня зголошуватися з цікавішими експонатами та пасічничим приладдям. Конечно треба заподукувати на виставі ріжні роди природного меду (гірський — подільський — підгірський) в ясних склянних слоях; гарно очищений віск у кружках і штучна вощина рівнож пожадані. Окреме місце буде призначене на перерібки з меду (ситений мід і ріжні роди овочевих вин та лікери). Просимо Вп. Пасічників подати зголошення своїх експонатів до „Повітового Союзу Кооператив" у Стрию найдальше до кінця серпня, аби був іще час зробити вибір зпоміж зголошених і скатальоґувати приняті на виставу експонати. За пасічничу секцію: *о. Гошовський.* — За комітет сільсько-хліборобської вистави: *о. Луцький, М. Павлюк.*

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.